

САНА ОЛОХ

Х а н а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахоар

ССНП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 6) (37.47)

1982 снл. Ыам ыйн 18 күнэ
ОПТУОРУННУК

Сыаната
2 харчы

Бүгүн Москвада Ленинскэй комсомол XIX съезһэ аһыллар

Орбитада «Салют-7» — «Союз Т-5» салайыллар комплекс

1982 снл ыам ыйн 14 күнүгөр «Союз Т-5» космическай хараабыл «Салют-7» орбитальнай станцияны кытары таксиннизириллэ. Тываарыс-тар А. Н. Березовой уонна В. В. Лебедев станцияда ширбиттарын кэнниттэн сир чууаһынаабы орбитада «Салют-7» — «Союз Т-5» салайыллар на-учнай-чинчийэр комплекс үлэтин садалаата.

Телеметрическэй информациялар көрдөрөллөрү-нэн, «Салют-7» — «Союз Т-5» комплекс бортолар системалара сөөтөөхтүк үлэлиллэр. Космонавтар Березовой уонна Лебедев доруобууларын туруга үчүгэй.

«Салют-7» — «Союз Т-5» салайыллар научнай-чинчийэр комплекс үлэтин сүтүһүлээхтик са-далааһына айлаах сымалларга космическай куйлары салгыны чинчийиңгэ уонна байланыһыңга мэлдьи үлэлиир орбитальнай станциялары айны суолутар дьоруунаах хардыынан буолар.

Советская космонавтика саңа ситиһинтэ Совет-скай Социалистическай Республикалар Союзтара тэриллэбитэ 60 сыла туолар сылыгар Ийэ дойдута үтүөннээх бэлэх.

(ССТА).

ОРОЙУОН КОМСОМОЛИЯТЫН РАПОРА

Оройуоннаабы коммунисти-ческой тэрилтэ салалтатынан оройуон комсомолчотара уонна ыччаттара ССНП XXVI съезһин историческай уураахтарың олох-хо киллэрсэн «ХI пятилеткада эдэрдэр ударнай үлэлэрин би-лиһилэрин, инициативаларын уонна айыныһыларын» деви-тээн Бүтүн Союзтаабы патри-стическай хамсааһынга актив-найдык кытталлар. ЫБСЛКС XIX съезһин көрсө социалисти-ческой эбэһээтэлиститибэн ыч-чан политическай уонна үлэ-үө өрө көтөүлүү быһымытар-найгытыгар олороллор.

ЫБСЛКС XIX съезһин ыч-чар туһунан уураах тахсы-ыттан 3 тыһ. тахса бастың кыргыттары уонна уолаттары түмэр оройуоннаабы комсо-мольскай тэрилтэ производст-вода уонна общественной олох-хо активнай үрдэтиңгэ эбни дьаһаллары ылан үлэлээтэ. Съезһи көрсө биридиннээн ком-сомолчотар уонна ыччаттар комсомольскай-ыччат коллек-тивтар чопчу эбэһээтэлиститэ-лэри ылынан ударнай зах-тада турумууттара. Пяти-летка бастаыи сылын 58 комсомольскай-ыччат коллек-тивтар ситиһинтээхтик түмүк-тээбиттэрэ. Ол курдук, ССНП XXVI съезһинэн тыа сирингэр удар-най фронтуан биллэриллибит сүөһү инициативгэр үлэлиир 33 коллективтан 26-лара сыллаа-бы эбэһээтэлиститибэлэрин бол-дьобун илһинэ толорбуттара. Ол иһингэр «ЫБСЛКС 60 сы-ла» ферма эдэр ыанньыксыт-

тара снл устата хас биридин фуражнай ынахтарыттан 2912-лэн ит үүтү ыан оройуоннаабы куоталаһыга бастаабыта. Бу ферматтан комсомолка Ната-лья Ксенофонтова ынааһын ах-сыттан 4102 кг үрүң илгэни ылан ыччаттар республикатаа-бы куоталаһыларын иһики күөңгө тахсыбыта. Сүөһү и-нициативгэр үлэлиир 131 ыччат сыллаабы соруудахтарың уру-таан толорбуттарың туһунан рапордаабытара.

Комсомольскай съездээх сыл-га, ССРС уонна Саха АССР тэриллэбиттэрэ 60. Саха сирэ Россия государствогун састаа-рыгар көүлү өттүнэн иһирбитэ 350 сыллара туоларынан си-бээстээн эдэрдэр кыайылаах эстафетаны сагалыы күүһүнэн салгыһыллар. Бастаыи нвартал түмүгүнэн оройуон республи-катаабы социалистическай куо-талаһыга бастаан ССНП об-комун, Саха АССР Министрде-рин Советын, ПССУОС уонна ЫБСЛКС обкомун көһөрүллэ-силлэр. Ийиһа аналгынан наараадалаһытыгар произ-водствода сүрүн күүһүнэн буол-лар комсомолчотар уонна ыч-чаттар быһаарылаах кылаат-тарың көллөрдилэр. Барыта 33 комсомольскай-ыччат коллектив нварталлаабы кирбикэлэрин си-тиһинтээхтик ыллылар. Кини-лэртэн Кыстың Кугда (старшай А. Г. Егорова, группомсорт А. Федорова), «Юность» (Е. Н. Кронникова, М. Кронникова), «ЫБСЛКС 60 сыла» (М. Е. Осипова, Н. Ксенофонтова)

фермалар, оройуон иһиниттэн «Спутник» (сибээс узела, стар-шай В. Д. Варашкова, груп-помсорт Е. Местникова), «Сель-хозтехника» маһаһына (А. Н. Шадрин, А. Николаева), пром-комбинат пилорамщиктарың би-ригээдэтэ (Е. Е. Захаров, А. Кузьмин) оройуоннаабы куота-лаһыга ордук үрдүк көрдө-рүүлэнилэр.

ЫБСЛКС XIX съезһин чиз-һингэр эдэр ыанньыксыттар куо-талаһыларын көрүлээччинэн Мырылаттан комсомолка Та-тьяна Иванова буолбута. Ки-ни съезд аһыллар күнүн көрсө кыстыктаабы былааһын толо-рогго быһаарынан, оройуонка ытырыы таһаарбыта. Комсо-молка бирибит тылыгар чиз-тээхтик турда. Кини бачааһын атын коллективтар эбэһүүтэ-рэ. Кэжэ фермалар, уоннаа эдэр сүөһү көрөөччүлэр кы-стыктаабы былааннарын болдьо-бун иһинэ толортоотулар. Ол иһингэр — Субуруускай ааты-тан совхоз Соловьевтаабы от-делениетин «Юность», «Сарда-на» фермалара — муус устарга.

ЫБСЛКС XIX съезһин чиз-һингэр оройуонга үлэ, үөрэх комсомольскай эстафетата ы-тылыһа. Эстафетада кытан комсомольскай тэрилталар үлэ-лэрин түмүктэрин таһаарды-лар, иһини сорууттарың чуол-найдаатылар.

ЫБСЛКС ОРОЙУОННААБЫ КОМИТЕТА.

тара уонна кыргыттары полит-үөрэтинэн хабылыһыллар.

Ыччаттар олохтоох Совет-тарга быһаардарга бэлэмнэ-рингэ активнайдык кытталлар. Депутатка кандидаттар орто-лоругар 118 ЫБСЛКС чилинэ баар.

Юбилейдардаах сылга уус-уран айымыһынан дьарыктанар эдэр дьоннор бэйэлэрин дьө-бүрдэрин толорутук көрдөрө-тө дьулуһаллар, араас көрүң-лээх дьаһаллары ынталлар. Ол иһингэр культура уонна спорт эстафетата, уус-уран са-модевательнай көрүү, юбилей-най фестивалга бэлэмненин, о. д. а. ГТО нормативтарын туттарыыга кэжэ комсомоль-скай тэрилталар маассабайдык таһыстылар. Оройуон ыччатта-ра араас таһымнаах күрэхтэ-һиллэргэ саңа дьоруунаах кыайыһыларын ситистилэр.

Үөрэххэ, үлэ-үө ситиһинтэ-ринэн комсомольскай съезһи оройуон үөрэнээччилэрэ көр-сөллөр. Үһүс чилиһэр түнүгү-нэн үөрэң билли 98,7 быры-һыаһыга тэҥнээтэ. Визэ оскуо-ла 100 быраһыаһын биллини си-тиктэ.

Оройуон комсомолчотара уон-на ыччаттара кэлэр өттүгөр дьаһаы коммунистическай ту-туу иһини күөһүгэр сымдар-га дьулуһан ЫБСЛКС XIX съезһэ ылынар уураахтарың олоххо киллэрингэ күүстэрин, биллиһэрин көрүүлэрин, дьө-бүрдэрин харыстыахтара суоҕа

Үлэнэн бэлэхтээх көрсөллөр

ХАДААР. Ыччат нас-тэҥиһа А. В. Софроно-ва салайар. Вера Гри-горьева группомсортдуур «Кичээри» комсомоль-скай-ыччат ферма кол-лективна съезд аһыллар күнүн көрсө үүтү валовой ыһын биэс ыйдаах бы-лааһын толордо.

Коллектив алта ыан-ныкыста бары хаалгылаа-ба суох үлэлиллэр. Фер-мада фуражнай ынахтан ортогунан 555 кг үүт ыланна. Комсомолчотар Прасковья Софронова уонна Сардаана Титова ордук көрдөрүүлээхтэр.

ХАНАХСЫТ. «Сыр-дээс» комсомольскай-ыч-чат фермада старшайы-нан эдэр коммунист Та-тьяна Софронова, груп-помсорунан Елена Арма-нова үлэлиллэр. Кини-лэр салайар коллектив-тара фуражнай ынах-тан үүтү ылыһа биэс ыйдаабы эбэһээтэ-листитибэн лаппа аһарда.

Ити көрдөрүүнү Саха АССР Верховнай Сове-тин депутаты А. Г. Про-тасова 792 кг комсомол-ка Александра Кузьмина 499 кг тиэртилэр.

А. КУЗЬМИНА.

Одьулуун бааһыналарыгар

Оройуонга саамай чиз-һыһылаах Кард Маркс аатынан совхоз Одьулууннаабы отделе-ниетин бааһыналарыгар бу күнүгэр 14 трактор, ойтон 7-тэ иһки сменанан, үлэлиир. Механизатордар, бэйэлэрин иһки ардыла-рыгар социалистическай куоталаһыга иһирсэн, хонуу үлэлэрин тэтимин түртэтэтэн иһэллэр. Ыам ыйн 16 күнүгэрэ тү-хүгүнэн манна 1200 гек-тарга сииң саптарылыһа, 346 гектар ыһын сирэ хорутуллуна, 224 гектар лушениеланна, 200 гек-тар бараналанна, 30 гек-тар катонтаниа.

Одьулууннар быһыл бурдук сизмэтин асыт баскыһыанна күн 40 гектарга түһэрдилэр.

П. Оконешиков.

КИМ ТӨҥӨ ҮҮТҮ ЫРЫЙ?

ЫАМ ЫЙЫН 8—14 КҮННЭРИНЭЗЭБИ СВОДКА

Совхозтар, ИТД, А. И. Селтар	Фур- уона	Ынар ынах	Күннэ-үн валов. үүт (ц)		Күннэ-үн үүт (1 ың х- ка) кг		Тө- рөөб. ынах	Салт. ынах
			9.11 с.	1982 с.	фрм	ыаһы.		
Кард Маркс	2450	1945	109,8	116,7	4,7	6	85	1857 1189
Одьулуун	636	450	26	27	4,2	6	22	332 260
Волугур	513	380	28	24	4,6	6,3	18	410 345
Мугудай	667	523	29	34	5	6,5	21	523 195
Вахсы	634	592	28,8	31,7	5	5,3	24	592 389
Субуруускай	1290	596	38,6	46,9	3,8	7,9	35,2	606 508
Хатылы	393	145	10	10,8	2,8	7,4	5,4	162 168
Волтоно	437	236	14,1	16	3,7	6,8	12	232 170
Соловьев	480	215	14,5	20,1	3,3	9,4	17,8	312 170
Эрилик Эриетини	1854	1277	102,3	81,4	4,3	6,3	56,4	1249 1011
Холторо	507	380	26	22	4,3	5,8	19	361 280
Хадаар	471	332	25,4	24	5,1	7,2	15	318 265
Хайахсыт	450	245	25	19	4,2	7,7	14	250 196
Чамыр	426	320	23,9	16,4	3,8	5,5	8,4	320 270
«Чурапчы»	1431	761	40,4	43,4	3	5,7	32,5	777 483
Сылан	740	420	20	24	3,2	7,5	18	389 224
Арыылаах	371	211	11,4	9,6	2,6	4,5	7	235 170
Килэҥин	320	230	9	9,8	3	4,3	7,5	173 80
Оройуон үрдүнэн	7025	4579	291,1	288,4	4,1	6,3	209,1	4489 3191
1981 сылга	6681	4284			4,3	6,8	203,1	3620 3168

Бу күнүгэр оройуон совхозтарың үгүс отделе-ниеларыгар сүөһүнү мэт-чирингэ эрдэ таһаарыы садалаһан эрэр. Холбоор, Хатылыга, Волтоно, Билигин сүөһүнү таһы-рда хонноруу, иһни ыла-дыһытыгар, маассабайдык ырыһытыгар дьулаһыныгар

«Чурапчы» совхоз Сы-лангыгар уонна Килэ-ҥингэр от саппааһа бу-катын эһинэ, оттон мэтчирэҥ ситиз өссө да ыраах. Ынах күн ахсыт төрүү турар, үчүтэйдик аһатыга наадылар кө-мүгэр туһааннаах сала-лааччылар ити ыарахан балаһыанньаттан тахсар дьаһаллары суһаллыкыда оксуохтаахтар.

Үүтү ылыһа ыан-ныкыһаабы былааммыт улахан юбилейдар чиз-тэрингэр ылыһылаһыт эбэһээтэлиститибэлэр туо-луулара бу кэмгэ быһаа-рыллар. Ол үрдүнэн үү-тү ыһын уонна государ-ствода туттарыы биллэр-дик ачытылыһа. Ынах төрөөһүнэ асыт снл туһааннаах көпчүөһүнэ нвээр 1100-кээн элбэҥи үрдүнэн күнүгэ ортогу-нан 11-дин центнеринэн аһыах үүт ыанар, госу-дарствода 31-дин цен-тнеринэн аһыах үүт тут-тарыллар.

Сельсоветтар неполном-нара нөһүлэһинтээн үү-тү атыһылаһыны өссө иһини тэрийэллэр. Оһон сорудабы толорууга күнүгэ комсомолчотро наада.

Тың хаһааһыстыбатын управлениета.

ССРС уонна Саха АССР албан ааптаах юбилейдарын көрсө ТҮҮ ХАҤАЙЫСТЫБАТА УУНУУ-САЙДЫ СУОЛУНАН

**М. Е. ПЕРМЯКОВ, народнай депутаттар оройуоннааҕы
Советтарын исполкомун председателиэ**

Оройуон совхозтара быйылгы юбилейдары хаҥайыстыбаннай үп-харчы өттүнэн балаҕа бөдөрөөн көрсөллөр. Ордук 1981 снлг. парти ХХVI съезди буолбут уонна XI пятилетка саҕаламмыт сыла үтүө түмүктэрдээх буолла. Ол курдук, былырын оройуон бэйэтин историтыгар аан бастаан Бүтүн Союзтаагы социалистическай куоталаһыга кыайыһааһынан тахсан ССКП КК, ССРС Министрдарын Советын, ЦСВСКС уонна ЦВСКЛС КК Вочуотунай Грамотатын ылар чыскэтикситэ.

1981 снлг тохсунньу 1 күнүгэр совхозтарга ынах сүөһү ахсаана 18720-гэ тиздириллэн, былаан 101,2 бырыһыан толоруллубута. Ол иһиттэн ынаҕа — 7190 буолбута. 11910 снлг. ол иһиттэн 6003 биз, итлэллэбитэ. Көннөкү 10 сылга ынах сүөһү ахсаана 1869-нан, снлгы ахсаана 1322-нэн эбиллиннэ. ыһырай деловой тахсыыта 58,8, кулун деловойа 83,2 бырыһыанга тэҥнэстэ.

Тыа хаҥайыстыбатын бородуукталарын оҕорон таһаарыы биллэрдик үүнэ. Валовоуунан 97831 центнер үүтүгүнэн 1971 сыллааҕытааҕар 28752 центнеринэн улаатта. 24607 центнер эт оҕоһуудан 1971 сыллааҕытааҕар 2485 центнеринэн эбиллиннэ. Биир фуражнай ынахтан 1398 кг үүт ыанна (1971 сыллаахха бу көрдөрүү 1352 кг этэ). Государствога туттарыллар сүөһү орто тыыннаах ыһааһына 347 кг тэҥнэстэ. Маһынаа ыччат сүөһүнү сайынны уонна күбүнүгү төлөһүүгө республикаҕа ыһырыы таһааран үлэлээһин үчүгэй түмүгү биэрди. Сыл түмүгүнэн барыта 2751 субан сүөһү софотуоннаҕа туттарылынна. Биир сүөһү орто тыыннаах ыһааһына 344,3 кг тиздириллэнэ. Туттарыллыбыт сүөһү 52,3 бырыһыана надбавкаҕа. 90,5 бырыһыана үрдүк уойуулааһынан барда. Ол түмүгэр совхозтар 345 тыһ. солк. ыраас барыһы ыллылар. оройуон ССКП обкомун уонна Саха АССР Министрдарын Советын көбөрүллэ сылдьар Кыһыл знамятынна наҕараадалаанна. Аһардас 1981 сылга убаһа рекорднай төрүө-

дэ (5125) ыллаллан. 680 тонна снлгы этэ государствога атыыланна. Онтон барыта 480 тыһ. солк. ыраас барыс ыллылынна. Совхозтар тыа хаҥайыстыбатын бородууксуйатын государствога атыылааһын быһаарып снл түмүгүнэн бары көрүнүгэ, ринэн лаппа аһардылар. Үүтү атыылааһын былаанна 114,6 бырыһыан туолан, 82509 центнер үүт туттарылынна (ити 1971 сыллаахха 56639 центнер эрэ этэ). 24297 центнер эт атыыланна (1971 сыллаахха 19472 центнер оннугар).

155 тыһ. солк. тахса суума, дээх түүлээх туттарыллан, былаан 103,8 бырыһыан аһарылынна. Ол иһиттэн саһылы иһиттэн — 75871 солк., булбаан — 79909 солк. Иһитнэх саһылынан Карл Маркс аатынан, Эрилик Эристин уонна Субуруускай ааттарынан совхозтар дьарыктаналлар. Кинилэргэ быйыл снл саҕалаһытыгар 339, ол иһиттэн 278 тыһ. саһыл баара.

Хортуомпуу Эрилик Эристин уонна Субуруускай ааттарынан совхозтар барыта 100 гектарга олордоллор. Былырын гектарга ортогунан 103, түү центнер үүнүү хомуллан. 5213 центнерэ государствога атыыланан былаан 130,3 бырыһыан толоруллубута. Ол түмүгэр оройуонга изилдэһинэ наадыһытын аан бастаан толору хаачыһыы ситиһиллибитэ.

Карл Маркс аатынан совхоз, на 20 гектарга оҕуруот аһа олордоллор, үс совхозка племочнай теплица тэриллэн барыта 2377 центнер оҕуруот аста, ра государствога атыылаһытыгар. Хатылы оҕуруоттара 1 кв. метртэн 7 кг оҕурууну хомуйбуттара.

Ити барыта совхозтар хаҥайыстыбаннай, үп-харчы өттүнэн салгыы бөдөрөөһүннэригэр көмөлөстө. 1981 сылга совхозтарга 3523 тыһ. солк. нөсөөт былааннамыта. Ол 2207 тыһ. солк. аччатыллан, 1316 тыһ. солк. тэҥнэспитэ. Онтон Эрилик Эристин аатынан совхоз сылы 181 тыһ. солк. барыстаах түмүктээбитэ.

Совхозтар сүрүн ередьствола-ры 32621 тыһ. солк. тийдэ. Ол иһиттэн аһардас тыа хаҥайыстыбатыгар — 25121 тыһ. солк. Сылга оҕоһуулар валовой бородууксуйа 7794 тыһ. солк. үүнэ. Биир иһитнэ-хэ сылга ортогунан 3131 солк. измэйдээх үлэ оҕоһууна. Совхоз рабочайы сыллаары орто хамаһа 2853 солк. тийдэ (1971 сыллаахха 153 солк. 34 харчы этэ). Фондооору-женность 8692 солк., фондоот-дача 1 солк. 31 харчыга, энерго-оборуженность 22,7 ат күүүгү-гэр тэҥнэстэ.

Синдэстээһингэ балаҕа хама-сааһын таһаарыһына: 8 идэ-тибигтэ эвэно тэриллэн, ыһы-сирин үксэ күөлсүтүллэн 7476 тонна күөх маасса угулунна, ыһах баһыгар ортогунан 1 тонна син-дэ бөлөһүннэ. Соловьевка Д. Д. Егоров эвэнота 920 тон-на. Мугудайга М. Н. Гоголев эвэнота 1100 тонна синдэни унтулар. Килигиттэн Г. В. Захаров, Сылаиттан Е. Е. Ма-каров 1 салайар коллективтара эвэ үчүгэйдик үлэлээтилэр — 400 тонна турнепсы үүннэрдилэр. Ошон бааһынаттан сүөһү аһыһытын 18 бырыһыана ылы-лынна.

Ол эрэри бурдугу үүннэрин хаалан иһэр көрдөрүү таһа-ры түһэр. Холобур, IX пяти-леткаҕа биир гектарта 8,3 центнер, X пятилеткаҕа 6,7 центнер бурдук хомуллубут буоллаһына. 1981 сылга гек-тарта баара-суоҕа 4 центнер үүнүү ыллылынна.

Совхозтарга 345 трактор, 194 таһаҕас таһар автомобиль, 35 бурдук комбайна бааллар. Техническай бөлөм тракторнай паркаҕа 72,5, автомашинна пар-каҕа 73,2 бырыһыанга тэҥ-нэһэр. Биир трактор сылга ор-тогунан 158 күн үлэҕэ тахсар. 946 усломнай эталоннай гек-тардаах үлүннүкүлүк. Авто-парк үлэҕэ тахсытын коэффи-циента Субуруускайга уонна Карл Маркс аатынан совхоз-тарга 33, Эриликке 41, «Чу-рапчыга» 69 бырыһыанга тэҥ-нэстэ.

Тиловой хотонунан хааччылы-лым сүөһү уопсай ахсаанын 60 сырыһыанга тийдэ, ына-ды механической ыһыны 46, аһыһыгы тардытыны механиз-ациялаһын 7, уулатын 51, но-уому ыраастаһын 3 быры-һыан эрэ буолла. Бу, биллэн турар, намайыах көрдөрүүлэр.

1981 сылга совхозтарга 626 тыһ. солк. тутар-таһар үлэ-ыһытынна. Одьулуунга, Хо-птовоҕо 700 сүөһүгэ өлөрү ме-ханизациялаах иһин хотон үлэ-гэ киирдэ. Эрилик Эристин аатынан совхоз 700 сүөһүгэ үс тиловой хотону, 6-лыы кыар-тиралаах икки өлөрүк дьэни тутта, Хоптовоҕо 16 квартира-лаах өлөрүк дьэ үлэҕэ киллэ-риллиннэ. «Чурапчы» совхоз контуоратын өлөрүк дьэналары бэйэтин күһүнүн тутуһа. Бы-һыл 30 объект тутулла турар, онтон 16-та үлэҕэ киллэрил-лэхтээх. Ону таһынан «Якут-колхозстрой» ТМУ-га «Чурап-чы» совхозка Сылаитта 25 миэстэлээх автогараһы үлэҕэ киллэрэр, өрөмүөннүүр мастер-скойу, Арыылаахха кулуубу, Эрилик Эристин аатынан сов-хоз Хадаарытар 350 миэстэлээх хотону, Дирингэ спортзалы тутар. «Якутсельстрой» мех-уластага Одьулуунга автогара-һы, Чыаппараа спортзалы, Су-буруускай аатынан совхозка 350 миэстэлээх хотону тутуоба.

Ааспыт сылларга тыа хаҥа-йыстыбатын салаатыгар оро-йуон 28 рекорда олохтоһо. Ол иһиттэн 1981 сылга 9 рекорд. «Чурапчы» совхоз эдэр салгы-һыта М. Н. Нелеев 123 улахан салгыны барытын тыыннаах нитан 102 биэттэн 102 кулуну ылла. Субуруускай аатынан совхоз эдэр булчутта С. Н. За-харов 5001 солк. күндү түү-дэри туттарда. «Чурапчы» совхоз шофера Н. А. Потапов 401095 тонна-километрдаах үлэ-ни оҕордо. Эрилик Эристин аатынан совхозтан «ЫСЛКС 60 сыда» ферма коллектива (старшай М. Е. Осипова) фу-ражнай ынахтан ортогунан 2912 кг үүтү ыата. Бу совхоз-ка Н. Н. Новгородов салайар эвэнота гектарта 120,7 цен-

тиер хортуомпуу хомуй-дар Карл Маркс аатынан совхоз-тан «Саһарга» бороон көрө-эвэнота (старшай Н. Д. Гого-лева) 167 бороону тыыннаа-һитэн, хас биридиннэрин орто-гунан 154,5 кг төлөһүтэ. Су-буруускай аатынан совхоз су-бай сүөһүнү көрөр эвэнота (старшай С. Н. Карташев) биридин сүөһүтүн орто-нан 155,5 кг улаатынны. 100 бырыһыан. барыта туттарда. «Чурапчы» совхоз В. Д. Андреев старшай-даах эвэнота улахан салгыны барытын тыыннаах нитан, ку-лун деловой тахсыытын 10 бырыһыанга тирнэртэ. Эмэ-ити совхозтан ыанныһыа М. Н. Иванова биир фуражнай ынахтан ортогунан 4180 кг ү-үт ыан, оройуон чемпионун буолла. «Вочуот Знага» ор-дунан наҕараадалаанна.

Ааспыт снл түмүгүнэн Эр-лик Эристин аатынан совх-Рүтүн Россиятаагы социалист-ическай куоталаһыга бастаа-РСФСР Министрдарын Совет-уонна Профсоюзтар Киня Со-веттарын көбөрүллэ сылды-Кыһыл знамятын ылар чи-таһы. Республика совхозтара куоталаһытыгар Карл Мар-аатынан совхоз иккис миэстэ-лэнэ. Оройуонга «Чурапчы» совхоз бастаата.

1982 сылга юбилейдары ү-дэ балахтардээх көрсөр иһ-куоталаһыны күүүскэ тэний-Снл бастаан кнартала кнһа-на суох түмүктэһинэ. Үү-атыылааһын, эти туттары-түүлээһи бултайын былаан-ра аһары толорулуннулар. О-ларыһыгытааҕар хаачыстыа-най көрдөрүүлэр тупсарыһ-ылар. Квартал түмүгүнэн о-йуон республикаҕа бэйэтин о-лорго бастаан миэстэҕэ тах-ОСКП обкомун, Саха АССР Министрдарын Совети, ПССУОС уонна ЫСЛКС о-комун көбөрүллэ сылдыар Н-һыл знамятынна наҕараадала-на. «Чурапчы» совхоз квар-түмүгүнэн Саха АССР Верх-най Советын Президиумун I чуотунай Грамотатынан на-раадалаанна. ыһытык түмүгү-Тыа хаҥайыстыбатын ми-терствоһын көбөрүллэ сылды-Кыһыл знамятын ылла.

ОРОЙУОННААҕЫ НАРОДНАЙ СУУГ НАРОДНАЙ СЭТЭЭТЭЛЛЭРИН БЫЫБАРДАРЫН ТҮМҮКТЭРЭ РАЙСОВЕТ ИСПОЛКОМУН ИЙТИННЭРИИТЭ

«РСФСР оройуоннааҕы (куораттардаагы) народнай сууттары народ-най сэтээтэллэрин быыбардарын ыһтар туһунан» РСФСР Верховнай Советын Президиумун 1981 снл сэттиннэ 24 күнүгэҕи Ыһааҕар уонна «Саха АССР-гар РСФСР оройуоннааҕы (куораттардаагы) народнай сууттары народнай сэтээтэллэрин быыбардарын ыһтыгы бөдөххөтөрүн туһунан» Саха АССР Вер-ховнай Советын Президиумун 1981 снл ахсынны 22 күнүгэҕи Ыһааҕар сөл түбөһиннэһэр Чурапчы оройуонун территориятыгар 1982 снл муус устар 1 кү-нүттэн мам мыйн 15 күнүгэр дьэри измгэ оройуоннааҕы народнай суут народ-най сэтээтэллэрин быыбардара тэрээһиннээхтик ыһтылыннылар.

Гражданнар олоһор уонна үлэллэр сирдэринэн буолбут муһуһахтарга бары-рыга 75 народнай сэтээтэл быыбарданна. Кинилэр 54,6 бырыһыаннара рабо-чайдар, 53 бырыһыаннара дьахталлар. Народнай сэтээтэллэр 56 бырыһыаннара быйыл сана талыллынылар.

Саҥа быыбардаммыт народнай сэтээтэллэр

ЧУРАПЧЫ СЕЛЬСОВЕТА

Собаккина Мария Алексеевна
Полова Любовь Григорьевна
Федоров Семен Прокопьевич
Романов Иннокентий Иннокентьевич
Васильева Варвара Дмитриевна
Егоров Иннокентий Дмитриевич
Павлов Николай Николаевич
Евграфова Светлана Романовна
Иванова Анастасия Петровна
Каленикин Андрей Дмитриевич
Игнатьев Семен Николаевич
Шеломова Варвара Саввична

Маслаев Петр Михайлович
Захаров Афанасий Данилович
Петров Николай Афанасьевич
Портнягина Егор Афанасьевич
Постникова Анна Егоровна
Васильев Прокопий Алексеевич
Дьячковская Николай Михайлович
Парфенова Мария Михайловна
Артемьев Павел Семенович
Петрова Надежда Николаевна
Ноговицына Евдокия Дмитриевна
Иванова Марина Николаевна
Посельская Валентина Семеновна
Захарова Анастасия Дмитриевна

Брызгаев Степан Петрович
Ермолаева Леда Викторовна
Сибирякова Валентина Ивановна
Оконешников Иван Егорович
ХАНАХСЫТ СЕЛЬСОВЕТА

Митин Павел Федорович
Филиппов Василий Васильевич
Макарова Евдокия Иннокентьевна

БОЛУГУР СЕЛЬСОВЕТА
Кожуров Николай Антонович
Павлов Афанасий Харитонович

Павлова Анастасия Васильевна
Васильева Наталья Алексеевна
ОДЬУЛУУН СЕЛЬСОВЕТА

Ноговицына Клара Карповна
Павлова Антонина Васильевна
Старостин Иннокентий Михайлович

СОЛОВЬЕВ СЕЛЬСОВЕТА
Николаева Анна Ивановна
Сергеев Иван Иванович

Мухин Николай Иннокентьевич
Попова Валентина Александровна
КЫТААНАХ СЕЛЬСОВЕТА

Андреев Василий Давыдович
Платонова Евдокия Васильевна
Евдокимова Евдокия Дмитриевна

Карсаева Афанасий Афанасьевич
Дьячковская Мария Романовна
БОЛТОҢ СЕЛЬСОВЕТА

Винокуров Герасим Герасимович
Слепцова Анна Гаврильевна

Седалищев Татьяна Дмитриевна
МУГУДАЙ СЕЛЬСОВЕТА
Васильев Иннокентий Ефимович

Барышкова Анна Иннокентьевна
Данилова Федора Степановна

ХАТЫЛЫ СЕЛЬСОВЕТА
Илларионова Татьяна Васильевна
Гозоров Степан Львович

Дорогунова Варвара Константиновна
ХОПТОҢ СЕЛЬСОВЕТА

Попов Илья Ильич
Платонов Петр Петрович
Ремалова Варвара Сергеевна

Васильева Вера Ивановна
ХАДААР СЕЛЬСОВЕТА
Анемподистов Ефимей Иванович

Андреева Дария Кирилловна
БАХСЫ СЕЛЬСОВЕТА
Евдокимова Мария Иннокентьевна

Попов Петр Гаврильевич
Оконешникова Вера Гурьевна
Решетников Петр Львович

Мохначелская Анна Константиновна
ЧАКЫР СЕЛЬСОВЕТА
Флегонтова Евдотья Прокопьевна

Адамов Агафий Иннокентьевич
СЫЛАН СЕЛЬСОВЕТА
Сивцев Александр Сидорович

Сивцева Татьяна Федотовна
Никифорова Анна Афанасьевна
Ноговицын Егор Егорович

Народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын исполкома.

Сарсын — В. И. Ленин

а а т ы н а н
пионерскэй тэрилтэ
60 сааһын туолар

ЮБИЛЕЙГЫНАН, ПИОНЕРИЯ!

КЫҢЫЛ
ХААЛТЫС

БҮГҮН албан ааттаах Ленинскэй комсомол XIX съезиэ үлэтин саралыада. Оттон сарсын иһин солбууһааһыта — өрүү көхтөөх, уоскуйары билбэт бөһөбүөй пионерия байытын 60 сыллаах обоннай бэлэстэбэ. Бу өрөгөй, дөөх күнтэ бийиги дойдубут кыһыл хаалтыстаахтарын армията үөрүүлээх динейкада туран уоракха уонна үлэбэ ситиһинилэрин туһунан Ийэ дойдута рапордыада. Оройуон 1762 эдэр ленинцэтэрэ, Советскэй Союз бары пионердэрин курдук, байытыр юбилейдэрин көрсө дуулуурдаахтык үлэлэтиллэр. Оройуонга 25 этэрээт «Унга флангада иһээччи» аатын сүгэр быраабы ситистэ. Тодус дружина үөрэхтэрин 100 бөлүгүн биллилэр. 687 пионер «4» уонна «5» сыаналарга үөрэнэллэр. «Билин дойдутугар айан» маршрут саамай элбиктэнистээх. Маныаха ордун үчүгэйдик Хатыла, Мугудай, Кытаанах, Бахсы, Хайахсыт, Амма орто, Чаньыр Болтоно, Чурапчы арыс кылаас, таах оскуолаларын пионердара үлэлэтиллэр. Оройуонга кытыллар предметтэй олимпиадаларга Чурапчы орто, Одьулуун арыс кылаастаах оскуолалара бастагы миэстэлэр хаһайынарынан буолулар.

«Мин Азя дойдун — ССРС» — пионердар бары саамай сөбүлүүр маршруттары. Оройуон пионердара улуу сирдэит В. И. Ленин уонна иһин соратниктарын айар үлэлэрин, олохторун үөрэтэллэр. Оскуолалар ленинскэй мунуустара саага матырыйаалларынан байытылынылар. Кытаанах, Мугудай, Бахсы орто, Чаньыр, Чурапчы арыс кылаастаах оскуолаларын пионердара ленинскэй аарылылары тэрийдилэр, тематическэй биһэчдэри, дружина сбордары бастыт.

Мүөс устар 17—22 күнүгэр бары дружиналарга Ленинскэй идиэлэлэр үрдүк төрөөһүн, илэтик ытылынылар. Интернациональнай дойдодоһуу культуураһытан ордун үчүгэйдик «Ромесини» (Хатылы орто оскуолата) үлэлэр. Былырыны иһин, лэр оскуолаларыгар оройуон эдэр интернационалистарын бастагы конференцияларга катыстылыбыта түбөспүчү буолбатах. Сэрини утары иһиннэр дойдодоһуу илэти.

Б И Ы И Г И Б Э Л Э Х П И Т

дизэлэлэр дружиналар ахсын ытылыллар. «Уйэ-саас тухары Россиатын!» девизтээх оройуоннаагы фестиваль өрө көтөбүлүү билиһытыгар майгытыгар ааста.

«Азя дойдун летоһина» эспедицияда пионердар көхтөөхтүн кытыллар. Сорин ветераннарын кытта көрсүһүүлэри тэрийдилэр, кинилэргэ анкеталары толортордулар, модун санаалары уруоктаһа ытыллар.

«Пионерскэй албан аат» операцияда ордун үчүгэйдик Кытаанах, Мугудай, Диринг, Хайахсыт орто, Чаньыр, Арылаах, Чурапчы, Хадаар, Болтоно арыс кылаастаах оскуолаларын пионердара кытылылар. Оройуон пионерскэй тэрилтэтин историятын үөрэтин утумнаахтык ытыллар. 1000 тан тахса анкеталар толорудулулар, үтүс ахтылар хомуйулулулар. Дружиналар байыларын летоһина ытыл байытыллар.

«Модун санаа траассатын угун» дэи үөрэнээччилэр нэбэхтэн республикатаагы күрөктөһүлэригэр бийиги оройуонмутуттан хаһына.

Кытаанах сүүрүүгэ Кытаанах, Диринг, Сылан орто оскуолаларын уонна интернат-оскуола пионердара бастагы үчүгэйдик кытылылар. Дружиналар «Эрэллэр стартара», «Зарница» байыаһына спорттун ойоннууларга көхтөөхтүн кытыллар. РГО нормативтарын туттарыа ахсын ордун маастабай буолун иһэр. Дружиналар иһин ардыларыгар кытыллар «Урут адыа» бийылыгы биринин хаһаа. Иһиннарыан Чурапчы, Сылан орто, Одьулуун арыс кылаастаах оскуолаларын дружиналара буолулар.

Одолоор сайынтыгы сынныаһынары кээнитэр төрөөбүт совхозтарыгар көмөлөһөллөр. Ордун үчүгэйдик Хатылы, Сылан уонна Кытаанах оскуолаларын одолоро үлэлэтиллэр. Хатылылар республикада үлэ, сынныаһына лааһырдарын социалистическэй куолаһыналарыгар III миэстэни ытыллар.

Оройуон пионердара республикай дьаһалларга эмиэ активнайдык кытыллар. Быһыл Майга буолбут пионерскэй агитбригадалары көрүүгэ IV миэстэбэ таарыстыт. Техническэй оҕоһуктар республикатаагы көрүүлэригэр Сылан оскуолатын эдэр кинооператордара кытылылаһынан таарыстылар. Сылан, Хатылы орто оскуолаларын уонна интернат-оскуола пионердара республикатаагы «Пионерскэй саһарба» радионан бэрэһит кытылылар.

Дойду кыһыл хаалтыстаахтарын армиятын соруктара улааһынар уонна дьэһунаахтар. Олору олоххо киллэрсэрэ бийиги оройуонмут эдэр ленинцэтэрэ иһиниһин даары өрүү бөлөм, дуулуурдаах буолуохтара.

М. СИВЦЕВА,
оройуоннаагы Пионердар
дизэлэрин директорэ.

Чурапчы арыс кылаастаах оскуолатын Зоя Космодемьянская аатынан пионерскэй дружината оройуонга биэр бастагы үлэлэтиин биллэр.

Пионердар үөрэхтэригэр бары ситиһэллэр, агардарытан ордуктара «4» уонна «5» сыаналарга үөрэнэллэр. Одолоор интернациональдык, көрдөөхтүн одолорлор.

Эдэр ленинцэтэр бастагы дойдодоһунан, үтүс сөһүттэригэр өссө 50-с сылларга пионер-баһаатаһынан үлэлэтибит, билигин норуот үөрэбинитин туйгуна, оскуола директора Роман Романович Абрамов буолар.

Синдоһа: Р. Р. Абрамов дружина советын чилиһиннэрин кытта.

Комсомолга книрдилэр

Поэт Дмитрий Васильев аатынан пионерскэй дружина түүрт этэрээттэн бастыгынан иһин күүл «Унга флангада иһээччи» аатын сүмүүт Сима Сергеев аатынан илэтиит буолар.

Бу этэрээт пионердара үөрэхтэригэр бары ситиһэллэр, общественнай үлэбэ активнайдык кытылылар. Быһыл иһинлэртэн 29-тара албан ааттаах Ленинскэй комсомол кээнитэр киридилэр.

М. МАТВЕЕВА,
старшай
пионер-баһаатай.

Диринг.

Совхозка көмөлөһөллөр

Бахсы орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ байыларын Карл Маркс аатынан совхозтарыгар илэтиит көмөлөһөллөр. Былырыны бу оскуоланы сүтэриит 9 кыһы, 3 уол билигин фермада үлэлэтиллэр.

Одолоор сайынтыгы сынныаһынары кээнитэр иһэлэрин, эдэһинилэрин солбууан манньыксытылылар, уолаттар от хомууругар үлэлэтиллэр.

Быһыл кыһын үөрэнээччилэр күргүмүһүн таһсан үс күн устата манньыксыттары солбууан сынныаһылар, суботунукутары өгөрдүлэр.

К. ОКОНЕШНИКОВ,
бригадһиыр.

Кыһыл хаалтыһы бааннылар

Улуу сирдэит В. И. Ленин төрөөбүт күнүгэр Одьулуун арыс кылаастаах оскуолатын 22 бааһык октябренектара пионерга киридилэр. Кинилэр ортопудутар бааллар үөрэх туйгунара: Ильяша Васильев, Саргы Дачкопскай, Ели Куликина, Гоша Капитонов уо. д. а.

Эдэр пионердар эмиэ иһиннэр туран Ленин дьаһалатыгар, Ийэ дойдута өрүү бериниктээх буоларга өрөгөйдөөх андаһар тыллаларын эгитилэр.

Кинилэри өздөллээн оскуола зааһыа М. М. Иванова, старшай пионер-баһаатай А. Е. Лыткина, дружина советын чилиһэ Саһа Сивцева, комсомольскэй комитет секретара Жанна Полова тыл эгитилэр.

Саһа НОЕВА,
«Репортер»
көрүөст чилиһэ.

Оройуоннаагы Пионердар дизэлэрин иһиниһин үлэлэтир куюльнай курулуоска одолоор таптаан дьаһалтанылар. Кинилэр куууча народноб оҕуоһуналарытан боньһон көрдөрүүлэрин Сана дьаһалтаагы угрениккэ тааһ сөбүлэһиттэрэ. Оттон соторутааһыта Чаньырдагы сельскэй Кулутура дьэтигэр одолоор «Оскуола олоһуттан көрдөөх чаастар» дьэи спектаклы туруордулар.

Синмоһа: куруһуок чилиһиннэрэ салайааччылар М. В. Сивцеваны кытта эмиэте кээнитэр.

БАСТАКЫ КУТААЛАРЫ УМАПЫТТАР

Бийиги, байыс кылаас пионердара, «Бийиги оскуолабытыгар үлэлэтибит, пионер-баһаатайдар» дьэи летоһы сүүрийан оскуолабытыгар байытир баһааһыт. Бийигини туругуһан 50-ча анкетаны хомуйдурут.

Оскуолабытыгар бастагы пионер-баһаатаһынан Евдокия Ва-

сильевна Сидорова үлэлэтиит биллэтибит. Кини 1930 сылтан 1934 сылга дьэи үлэлэтибит. Оттон Константин Михайлович Филиппов өссө 1933 сыллаахха IV кылааска үөрэнэ сылдьан комсомольскэй тэрилтэбэ секретардаабыт. эмиэ пионер-баһаатай эбит. Калин сельсовет ис-

полномун секретарынан таһыллан өр кээнитэ бийикэ, Чаньырга үлэлэтибит. Бийигин бонуттаах сынныаһына одолоор 1950 сылтан 1953 сылга дьэи кээнитэ Енаторина Проньина Флегантова баһаатайдаабыт. 1959 сылтан комсомол оройуоннаагы комитеттары от-

дот сөһүддессэһинэн үлэлэтибит уонна оройуонга бастагы пионерскэй слету тэрийсипит. Енаторина Проньина пионердары кытта үчүгэй үлэтин иһин оройуоннаагы Бонутуо дуэһаһыгар киллэрэлибит. Бийигин кини бийиги оскуолабытыгар үлэлэтир, пионердары кытта маньса сибээстөөх. Саргы ФИЛИППОВА, Чаньыр.

Спорт — олохпун аргыһа

Кылааспытыгар 31 дуһан үөрэнэбит, бары бистердарбыт. Түүрт оҕо куууча дуобатын, арыс сөбө оһуһа иһы, көнүл тустуу сенцияларыгар дьаһытанабыт. Тренердэрибитинэн ССРС спорттун маастардара үлэлэтиллэр.

Бийиги үтүстүн спорт ветераннарын, чулуу спортсменнары кытта көрсүһөбит. Ол курдук, быһыл Моисхоннаагы олимпиадада турист бийыһытынан сылдыһыт К. С. Постников, ССРС спорттун маастара, республикада оһуһа иһы спортуг сайыннарымы энтузанаһа П. М. Стасов маалдытаабыттарыа.

Оскуолабытыгар үөрэммит оһуһыт Александр Иванов, биэр кылаастааһы, спорт маастарыгар кандидат В. Н. Коркин оскуола ол сыллардаагы оловун, олимпиад туһунан үтүгү көпсөһөбит.

Сеня АРХИПОВ,
интернат-оскуола VI
кылааһын үөрэнээччигэ.

